

Acesta a fost pe vremea împaratilor Diocletian si Maximian (284-305), tragându-se din Tesalonic, fiind din început evlavios si învățator al credinței celei în Hristos. Deci mergând Maximian la Tesalonic a fost prins sfântul si pus în temnița, pentru ca era vestit în dreapta credința. Si laudându-se împaratul cu un om al lui ce-l chema Lie si îndemnând pe oamenii cetății sa iasa sa se lupte cu el, caci întrecea acesta pe toti cei de vârsta lui la marimea trupului si la putere. Un oarecare tânăr creștin anume Nestor, mergând la Sfântul Dimitrie unde se afla în temnița, îi zise: "Robule al lui Dumnezeu, vreau sa ma lupt cu Lie; roaga-te pentru mine". Iar sfântul însemnându-l la frunte cu semnul crucii, îi zise: "Si pe Lie vei birui si pentru Hristos vei marturisi". Deci luând Nestor îndrăzneala din cuvintele acestea, merse de se lupta cu Lie si-i puse semetia lui jos, omorându-l. De care lucru împaratul rusinându-se, s-a mâhnit si s-a mâniat.

Si fiindca s-a aflat ca Sfântul Dimitrie a îndemnat la aceasta pe Nestor, a trimis ostasi si le-a poruncit sa-l strapunga cu sulitele pe sfântul în temnița. Pentru ca a fost pricina înjunghierii lui Lie si facându-se aceasta, îndata marele Dimitrie si-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu, facând dupa moartea sa multe minuni si uimitoare tamaduiiri. Apoi din porunca împaratului s-a taiat si capul Sfântului Nestor.

DINTRU ALE LUI METAFRAST

Asadar, zacând trupul sfântului mort pe pamânt, au luat apoi niste creștini cinstitele lui moaste si le-au îngropat cu cinste si cu dragoste dumnezeiasca. Iar o sluga a sfântului ce-i slujea, când a primit sfântul fericita junghiere, el precum a putut a strâns sfintitul sânge al mucenicului, în sfântul orar ce-l purta sfântul pe umere, înca si inelul sfântului ce-l purta în mâna sângerându-l cu mucenicescul sânge, multe minuni a facut cu el, încât s-a umplut toata cetatea tesalonicenilor de vestea minunilor. Drept aceea nici era cu putinta a se ascunde aceasta de Maximilian, nici el a suferi zavistia; ci au prins numaidecât pe acea minunata sluga, care se chema Lupul si l-au omorât. Deci trecând câtava vreme si înmultindu-se minunile si ajungând în

toate partile, un om oarecare anume Leontie, foarte de cinste si cu caldura spre credinta în Hristos, a cazut într-o boala foarte grea, cât socotea mai de dorit moartea si neputând doctorii nimic a-i folosi si boala tot întarindu-se, a nazuit la sfânta biserica a mucenicului, si îndata cum l-au dus si l-au pus acolo si el chemând numele sfântului prin buzele sale, lesne s-a tamaduit de acea boala. Si precum Leontie curând își lua tamaduirea, asa fara de zabava precum a putut a dat rasplatirea. Ca a stricat locasul cel mic unde era trupul sfântului, fiind foarte strâmt din pricina zidului baii si a ulitei. Si a zidit din temelie locas mai mare în cetatea Tesalonicului, care sta pâna astazi foarte cuvios în fata ulitei celei mari, unde este baia cea de obste. Deci vrând acest iubitor de credinta om, ca sa mearga la Iliric unde avea si dregatoria de guvernator si vrând el sa ia oarece parti din sfântul trup, ca sa zideasca si acolo biserica sfântului mucenic, a fost oprit de la ce voia sa faca, prin aratari de noapte, pentru ca nu luase voie de la sfântul. Pentru aceasta a facut a doua calatorie, precum se spune, si luând haina mucenicului ce era rosita de sfântul lui sânge si o parte din orar, si punându-le într-un sicriu de cinste, pe cele ce erau cu adevarat cinstite, într-acest chip a împlinit dorinta mucenicului si apararea sa. Deci vrând a-si face calea catre Sirmium în vreme de iarna si sosind la tarmurile apei Istrului si venind apa foarte mare, era în mare mâhnire. Iar Sf. Dimitrie aratându-i-se i-a zis: "Sa nu ai nici o grija, ci tine în mâini cele ce duci si treci fara de nici o îndoiala râul". Si a ascultat guvernatorul pe cel ce i se aratase si dimineata suindu-se în car a trecut apa tinând sicriusul în mâini; iar apa îi facea loc si curgea cu liniste. Deci asa trecând fara de nici o vatamare si sosind la Sirmium a asezat acest sfânt sicriu cu odorul ce era în el în biserica ce zidise mucenicului. Si multi s-au bucurat de multele minuni si tamaduri ce facuse acea sfânta hlamida, înca si pe cale.

Si pe Marian guvernatorul ilirienilor, care era cuprins de o boala rea din cap pâna la picioare, parasindu-l doctorii si mergând la biserica sfântului, precum îi poruncise sfântul, i-a izbavit de acea boala. Si pe alt om ce avea boala de curgerea sângelui, l-a tamaduit minunat si pe altul ce era demonizat, înca si cetatea cea mare a Tesalonicului a izbavit-o de împresurarea barbarilor si a scos-o din robia lor.

Si pe episcopul afrorilor (pe care îi socotesc elinii mutati din Fenicia), care fiind robit de catre barbari l-a izbavit, aratându-i-se sfântul si slobozindu-l din legaturile ce avea împrejur, l-a îndreptat pâna la Tesalonic. Iar daca s-a dus episcopul în Africa, a zidit o biserica Marelui Mucenic Dimitrie, silindu-se înca sa-i faca si un chivot si un amvon, iar sfântul neîntârziind, ci aratându-se episcopului în vis, i-a zis: "Ia aminte, corabia ce a sosit acum la liman a adus marmore câte îți trebuie, si din acelea sa iei pentru acea trebuinta"; deci vorbind episcopul cu corabierul si neizbutind, i s-a aratat iarasi sfântul si i-a zis: "Ca la vârful corabiei zaceau marmorele"; spunându-le tot anume cum si în ce fel de forma erau si cum ca le cumparase pe numele fratelui sau si împreuna-mucenicului Victor, si cum ca acela i le-a daruit acum fiind pentru el altele la Constantinopol de i s-a împlinit trebuinta si sa spuna aieva corabierului în acest chip, ca asa îl va pleca si le va lua, precum a si fost. În cetatea Tesalonicului a potolit foametea si moartea ce era, înconjurând pe la limanuri si aratându-se corabierilor, le-a poruncit sa porneasca cu corabiile cu bucate acolo degrab, aratându-se atunci si aieva, de-l vedeau corabierii cu ochii si mergea sfântul departe înaintea corabiilor, umblând

pe mare.

Pururea pomenitul împarat Iustinian, a zidit acel de Dumnezeu facut si fara cusur lucru, în numele adevaratei înțelepciuni a Cuvântu-lui lui Dumnezeu si cauta sa ascunda acolo toate cele de demult vechi si cinstitute lucruri si pof-tind sa i se aduca acolo si vreo particica din moastele Sfântului Marelui Mucenic Dimitrie, si pornindu-se spre acel lucru cei trimisi de dânsul si apropiindu-se de mucenicescul si de Dumnezeu cinstitul mormânt al mucenicului, îndata se arata unde stralucea foc de la cinstitul sicriu si sarea de acolo vapaie de foc de-i lovea în gura si nu-i lasa sa se apropie, si glas din foc iesind si povestind acel înfricosator si minunat lucru zicea: "încetati de a mai încerca"; de care îngrozindu-se, au cazut cu fata la pa-mânt si luând numai tarâna de acolo, s-au dus. Din care, jumătate au pus-o ca un odor în camera odoarelor, iar jumătate au trimis-o la împarat pentru sfintenie, povestindu-i cele ce li s-a întâmpnat si ce li s-a grait.

Iar diavolul cel ce pururea pizmuieste cele bune, a ispitit oarecând sa dea marea cetate a Tesalonicului în mâinile vrajmasilor în acest chip: a uneltit ca sa arda chivotul sfântului în biserica, si aprinzându-se biserica de ardea, a sosit si neamul cel fara de omenie al slavinelor, si a ascuns oastea putin în laturi de la cetate. Iar poporul strângându-se ca sa stinga focul, cel ce era purtator de grija de lucrurile cele sfinte ale bisericii, vazând ca argintul sicriului se topise de curgea pe pamânt, s-a temut sa nu se faca vreun jaf, sa piara argintul de popor, deci striga cu glas mare zicând: "O, prietenilor si fratilor, vrajmasii au împresurat cetatea si au început a sfârâma zidurile" si se mestesugia el cu cuvântul lui ca sa risipeasca multimea oamenilor si sa nu jefuiasca argintul, caci sfântul daduse insuflarea aceasta. Crezând cuvântul aceluia, precum si era de crezut si pornindu-se toti numaidecât la ziduri au aflat pe vrajmasi punând scarile la ziduri si maestriile cele de stricaciunea cetatii si pe cei ce dadusera navala asupra cetatii numai putin decât focul; deci chemând pe sfântul în ajutor, i-au alungat. Iar dupa ce s-a stins si focul, pazitorul acela al bisericii, a spus catre toti minunea, zicând: Ca strigarea aceea ce facuse, nu era doara ca stia el ceva de venirea vrajmasilor, ci numai pentru paza sfântului, ca sa nu se jefuiasca argintul de popor. Care este aratata la cei chibzuiti, care stiu socoti lucrurile si cunosc dumnezeiestile rânduieli, ca cu pronia sfântului întorcând la capul vrajmasului mestesugurile lui, se tamadui raul cu rau, caci cu aprinderea focului a atâtat poporul si cu stingerea l-a întarit, iar cu glasul cel de mântuire, care s-a dat din dumnezeiasca insuflare pazitorul bisericii le-a strigat si fiind poporul înfierbântat a mântuit si zidul si cetatea foarte usor.

Asijderea si un oarecare Ilustrie, ce se zice pe limba greaca protospatar, sezând lângă biserica sfântului, dumnezeiesc om se cunostea a fi. Acesta spunea, ca pe vremea razboiului cu avarii, când împaratia Mavrichie, a vazut doi barbati luminosi la chip si la stat, ca cei ce sunt în cinste si stau înaintea fetei împaratului, care mergeau sa intre în biserica sfântului si când au fost la locul ce se cheama Trivolon, de unde se începe a intra în biserica, între cei doi stâlpi mari de tetalie, ce stau spre apus, au zis slugii sa-i duca la domnul casei, si apropiindu-se el de

intrarea sfântului chivot, iar sfântul degrab a deschis usile și a ieșit de i-a întâmpinat și le-a dat închinaciunea sanatații ca unor cunoscuți și veniți de la împăratul și făcând voia împăratului, iar și au grațiat către dânsul, zicând: "Ca împăratul a poruncit sfintiei tale să lăși cetatea și să mergi către dânsul, ca să-și lășeze vrajmasilor cetatea aceasta". Dacă a auzit sfântul acest lucru a plâns, plecând capul, fiind cuprins cu tăcere, multă vreme, arăta cu chipul acesta greutatea mâhnirii ce-i dăduseră cuvintele acelea, de care mâhnindu-se și sluga, a zis: "De așa să fi știut, fraților, că va aduce venirea voastră atât de amară, nu așa să fi spus domnului meu". Și după aceea târziu i-a întrebat sfântul: "Adevărat, așa a plăcut? Așa să-și parut Domnului și Stăpânului tuturor? Să parasească o cetate atât de mare, pe care a cumpărat-o cu Sângele Său și să o dobândească cei ce nu-l cunosc?" Și ei au zis: "Așa, adevărat". Iar sfântul și mult-milostivul mucenic, i-a tocmisit și i-a învățat să ducă răspunsul la Domnul și Stăpânul tuturor, care era în acest chip: "Cunosc, iubitorule de oameni, Doamne, milosârdiile Tale, cele ce biruiesc pururea mâhnirea Ta, pe care o atât de pacatele noastre; cunosc că Ti-ai pus sufletul pentru pacatoși și Ti-ai varsat sângele pentru ei, și nu s-a zăcut niciodată aceasta bună voie a Ta și de pacatele noastre, și de vreme ce m-ai pus și pe mine pazitor acestei cetăți, mă voi asemana Tie, Stăpânului meu, și-mi voi pune sufletul pentru dânsii și voi pieri cu pieritorii acestia, ce cred în numele Tau. Și nu s-au despartit de la Tine, măcar că au greșit, iar Tu ești Dumnezeu cel ce se pocăiesc". La acestea, bărbații aceia ziseră: "Acestea să spunem celui ce ne-a trimis? Acestea să zicem împăratului? Frica ne este să nu cumva să se mârșească asupra ta"; iar sfântul a zis: "Acestea să le zică și iară să le zică, și s-a întors iarăși la Chimitirion și închise sfântul chivot înaintea celor cu chip înțereșc, care purceseră de se dușura după vorba aceasta". Acestea le adevărea sfântul Ilustrie, că le văzuse aievea într-o uimire; sau vedenie și povestindu-le cetățenilor, ce mai rămaseseră, le da îndrăznire cu cuvântul, că erau îngroziti și slăbiți pentru boala omorului ce se întâmplase mai înainte, aflându-se la multă neputință și la lipsa de prada și calcarea limbilor, și-i îmbuna, că este sfântul într-ajutor cu dânsii și-i adevărea că vor fi paziti cu rugăciunile sfântului, precum mai pe urmă sfârșitul lucrurilor a arătat.

Iarăși un ecleziarh anume Onisifor, păzind la sfântul mormânt și se ostenea la aprinderea candelor și a faclilor și fiind rău cu naravul, că fura lumânările și facliile; și făcând aceasta multă vreme, n-a lășat sfântul netamaduit naravul lui cel nepriceput și de stricaciune, și arătându-i-se în vis, l-a muștrat și l-a învățat cu binisorul ceea ce se cădea să facă, zicându-i: "Frate Onisifore, nu-mi place ce faci la faclii; ci să știi că făcând aceasta și pe cei ce le aduc pagubă multă, și însuți pe tine te-ai împins în prăpastia pierzării. Căci cu cât se aprind mai mult facliile, se milostiveste și Dumnezeu mult spre cel ce le aduce; iar când se iau curând, micșorează lucrul milă aceluia și sporește osândă celui ce le ia".

Deci oprindu-se Onisifor puțin după cuvintele acestea, peste puțină vreme iar lășându-se de înlănzirea vedeniei, s-a apucat iarăși de cele obișnuite și le făcea fără de frică. Și într-o zi, mergând un creștin foarte de noapte a dus faclii foarte frumoase, care au plăcut lui Onisifor și îndată cum le-a aprins a mers să le ia, după ce plecase cel ce le adusese. Însă vezi și grija sfântului: cum se întinse acela la faclii, sfântul încă slobozi glas din sicriu, zicându-i: "Dar

nu te-ai mai lasat?" într-acest chip lovindu-se Onisifor, a cazut la pamânt cadere grea, îngrozindu-se de frica si de sunetul glasului, pâna a venit un cleric cunoscut al lui, de l-a ridicat de jos si l-a tinut de si-a venit în fire; si dupa ce si-a venit în fire, si-a marturisit catre toti îndragnirea nebuniei lui si purtarea de grija a sfântului, cu cea dintâi si a doua certare cu iubire omeneasca, încât nu numai el, ci si altii toti se folosira de minunea aceasta.

Sursa: <http://www.calendar-ortodox.ro>